

Statens vegvesen

Møteinnkalling

Til: Eva Vinje Aurdal, Tore Johan Øvstebø, Øystein Tvedt, Kristin Sørheim, Anders Riise, Kjetil Strand, Ove Nesje, Liv Kjersti Finholt, Hilde Johanne Svendsen, Nils Inge Romarheim, Ole Kristian Birkeland, Øyvind Heggstad, Gitte Beiermann.

Kopi: Carl Johansen, Vebjørn Krogsæter, Astrid Eidsvik, Anne Mette Liavaag, Arild Fuglseth.

Fra: Sekretariatet for Bypakke Ålesund.

Saksbehandler: Nils Inge Romarheim

Tlf. saksbeh. 906 59 309

Vår dato: 29.09.2020

Møte i styringsgruppe for Bypakke Ålesund – Møte 4/2020

Møtested:	Medlemmer av styringsgruppen og sekretariatet møtes i Ålesund Framtidslab. Det blir også tilrettelagt for å følge møtet via Teams, og andre møtedeltakere bes på grunn av smittevern hensyn om å gjøre dette.
Møtedato:	02.10.2020
Møtetid:	1000 – 1200
Møteleder:	Tore Johan Øvstebø

Saksliste

Punkt	Sak	Innleder / Ansvar	Tid
1	Innledning ved leder for styringsgruppen.	Tore Johan Øvstebø	1000 – 1010
2	Orientering om KS2.	Ove Nesje	1010 – 1040
3	Byggherreansvar for prosjekter i bypakken.	Gitte Beiermann/ Liv Kjersti Finholt	1040 – 1100
	Pause med mat.		1100 – 1115
4	Arbeid med sykkel i bypakken.	Nils Inge Romarheim	1115 – 1130
5	Orientering om arbeid med kommunikasjon i bypakken.	Øyvind Heggstad	1130 – 1155
6	Eventuelt.	Nils Inge Romarheim	1155 – 1200

Styringsgruppen for Bypakke Ålesund

Ålesund kommune: Ordfører Eva Vinje Aurdal, Tore Johan Øvstebø (leder) og Øystein Tvedt.
Vara: Vebjørn Krogsæter.

Møre og Romsdal fylkeskommune: Kristin Sørheim og Anders Riise. Vara: Carl Johansen.

Statens vegvesen: Leder Transport midt, Kjetil Strand, og leder Utbygging midt, Ove Nesje.

Sekretariatet for Bypakke Ålesund

Ålesund kommune: Liv Kjersti Finholt.

Møre og Romsdal fylkeskommune: Hilde Johanne Svendsen.

Statens vegvesen: Nils Inge Romarheim (leder).

Kommunikasjon: Øyvind Heggstad (Ålesund kommune).

Sak 3 - Byggherreansvar i prosjekter i Bypakke Ålesund

Dette saksframlegget omhandler byggherreansvar i prosjekta i Bypakke Ålesund.

Forslag til konklusjon

Vi legg til grunn følgjande prinsipp:

- Planlegging og bygging av prosjekta følgjer vegeigarskapet. Den som eig vegen er den som planlegger og bygger.
- Dersom ansvaret vert lagt til andre enn vegeigar, t.d. der det er fleire vegeigarar, må det lagast formelle avtaler på dette som tek omsyn til finansiering og sikrar involvering av vegeigar.

Det er tidlegare gjort avtaler mellom partane som gjer at planleggingsansvaret i enkelte prosjekt ikkje nødvendigvis er det same som byggherreansvaret. Det gjeld i hovudsak sykkel- og kollektivtiltak på fylkeskommunalt og kommunalt vegnett. Det er tett samarbeid mellom partane og der planleggingsarbeidet er godt i gang, ser vi ingen grunn til å endre på dette.

Bakgrunn

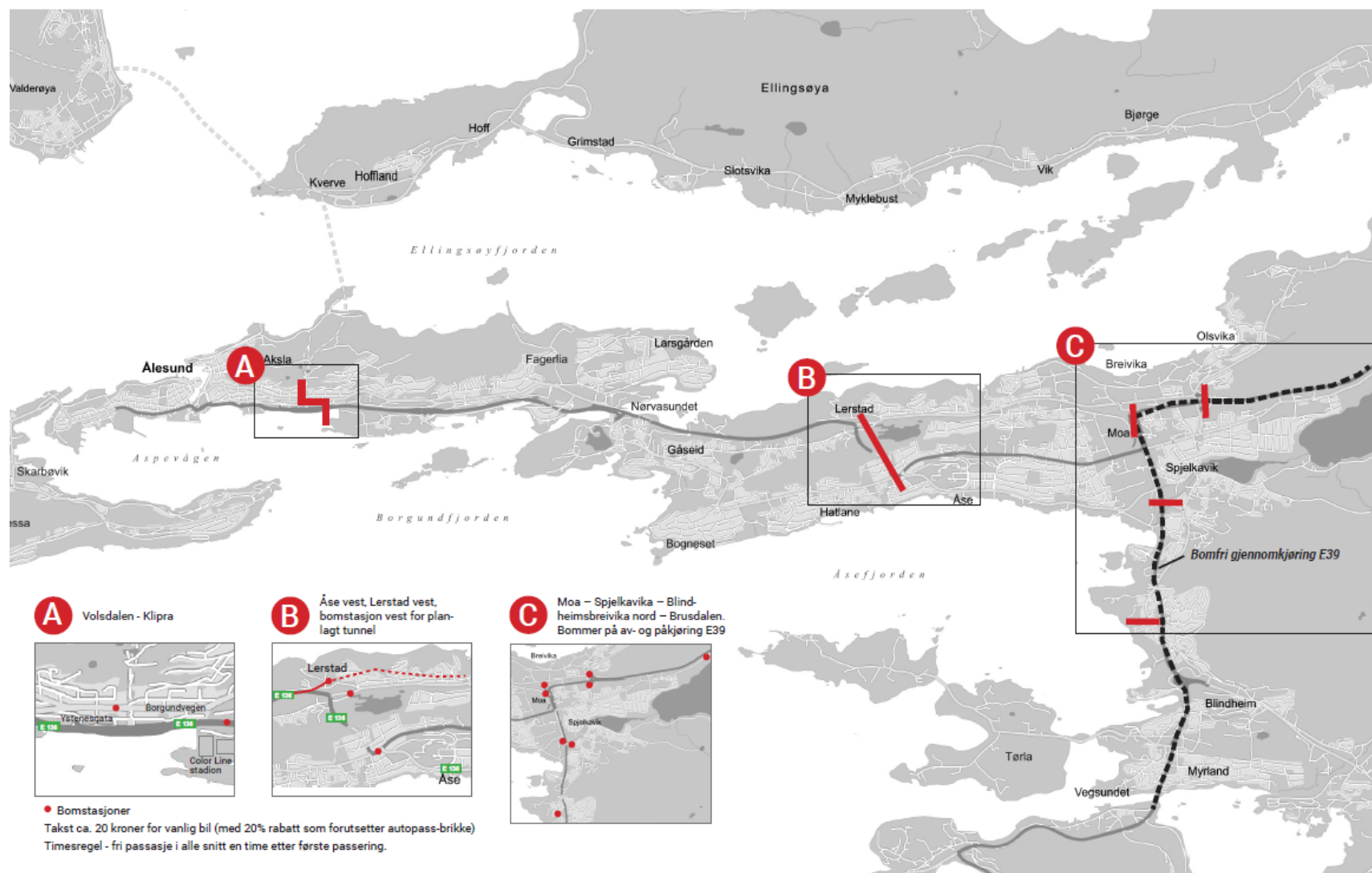
Det er viktig å avklare byggherreansvaret for dei ulike prosjekta i Bypakken slik at dei ulike partane får på plass sine byggherreorganisasjonar og kan starte nødvendig førebuing og prosjektering. Temaet har vore oppe i møter i styringsgruppa i mai og juni, og sekretariatet er bedt om å legge fram ei sak for styringsgruppa i september.

Dei tre partane har no hatt interne avklaringar, og Statens vegvesen, Møre og Romsdal fylkeskommune og Ålesund kommune legg no fram eit samla forslag for prinsipp og fordeling av dei ulike prosjekta.

I tabell 1 under følgjer ei oversikt over alle prioriterte prosjekt i pakken med kostnadsoverslag, fordelt på vegeigar og byggherreansvar. Samt ei kort forklaring der vi meiner det er behov for det. Tabell 2 viser prosjekt som per no ikkje er fordelt på byggherreansvar. Dette er tiltak som sekretariatet vil jobbe vidare med. Det vil i den samanheng også verte vurdert om det er formålstenleg å benytte seg av rammeavtalar og/eller driftskontrakter for å utføre småtiltak på ein rasjonell måte.

Kartutsnitta under viser tiltaka i Bypakka Ålesund.

BYPAKKE ÅLESUND BOMSTASJONER

Tabell 1: Oversikt over prioriterte prosjekt fordelt på byggherre- og planleggingsansvar

Prosjekt	Kostnads- overslag (mill. kr)	Vegeigar	Byggherre- ansvar	Planleggings- ansvar	Forklaring
Bomstasjonar	40	FK, ÅK, SVV	SVV	SVV	Majoriteten er på statleg veg, det er fornuftig ein utbyggar for etablering av alle bomsnitta.
E136 Kollektivknutepkt. – Ålesund sjukehus	50	SVV, ÅK	SVV	SVV	
Campus Ålesund	150	SVV, FK, ÅK	SVV	SVV	Viktig del av prosjektet er å etablere ny avkjøring til/fra E 136. Bygginga vil kreve mellombelse løysingar for trafikkavvikling av E136.
E136 Ny Brosundbru, ny gt. Waterfront - Posthuskrysset	280	SVV	SVV	SVV	
E136 Breivika – Lerstad	1920	SVV, FK	SVV	SVV	Dagens Lerstadvveg (FV399) skal byggast om til lokal gate og er forutsatt omklassifisert til kommunal veg når den er ferdig.
E136 Lerstadtoppen - campus	460	SVV	SVV	SVV	
E39 Myrland, påkøyringsrampe	50	SVV	SVV	SVV	

Prosjekt	Kostnads- overslag (mill. kr)	Vegeigar	Byggherre- ansvar	Planleggings- ansvar	Forklaring
Fv. 107 GS undergang ved Bjørge på Ellingsøya (TS-tiltak 3)	20	FK	FK	FK	Reguleringsplan må utarbeidast.
Fv. 399 Sykkelveg/ felt Borgundvegen ved Volsdalen (Sykkeltiltak 2)	40	FK	FK	ÅK	ÅK fullfører reg.plan i samarbeid med SVV .
Sykkelveg Skarbøvika, fra Tonningsgt. – Steinvågbrua (Sykkeltiltak 4)	10	FK	FK	ÅK	Ferdig regulert.
Fv. 60 Blindheim – Flisnes med lokalveger	290	FK, ÅK	FK og (ÅK)	FK	Reguleringsplan er ferdig. Planlagt oppstart seint i utbyggingsplanen. Mogleg at ÅK kan bygge delar av dette på kommunal veg, kan avklarast seinare.
Gateterminal, Keiser Wilhelmsgt. og Korsegata	80	ÅK	FK	ÅK	Reguleringsplan er ferdig. Behov for eit forprosjekt for å definere design og funksjon i byutviklingen i samarbeid med relevante aktører. Forutsatt omklassifisert til fylkesveg.

Prosjekt	Kostnads- overslag (mill. kr)	Vegeigar	Byggherre- ansvar	Planleggings- ansvar	Forklaring
Skuleveg Skarbøgt. – Hessaskaret (ts-tiltak 6)	4	FK	FK	FK	
Hessafjordvn – Slinnigen med snuplass (Kollektivtiltak 2)	25	ÅK	ÅK	ÅK	
Framkome for buss Aspøya (kollektivtiltak 4)	10	ÅK, FK, SVV	ÅK, FK, SVV	ÅK	Framkome for buss Aspøya. Ikkje utgreidd. Tiltaka kan kome både på ÅK, FK og SVV sine vegar.
Fortau Ytre Hessen (frå skulen) (TS-tiltak 2)	15	ÅK	ÅK	ÅK	
Myrlandsvn. Fortau, del 1 (TS-tiltak 4)	15	ÅK	ÅK	ÅK	

Møte i styringsgruppe for Bypakke Ålesund 02.10.2020

Prosjekt	Kostnads- overslag (mill. kr)	Vegeigar	Byggherre- ansvar	Planleggings- ansvar	Forklaring
TS-tiltak skuleveg Aspøy skule og sentrum, mindre tiltak (TS-tiltak 5)	2,7	ÅK, (FK, SVV)	ÅK	ÅK	
Fv. 399 Borgundvegen, fortau ved Hatlane skole (TS- tiltak 7)	3	FK	FK	FK	

Tabell 2: Oversikt over prosjekt som er prioritert, men som foreløpig ikkje er planlagt og dermed ikkje klarlagt konkrete tiltak, konsept/ løysing og trasevalg. Desse prosjekta må avtalast nærmare byggherreansvar.

Prosjekt	Kostnads- overslag (mill. kr)	Vegeigar	Byggherre- ansvar	Planleggings- ansvar	Grunngiving
Div. strakstiltak på eksisterande sykkelnett (sykkeltiltak 1)	Inkl. i sekkepost	ÅK, FK, SVV			Total sett av 10 mill. kr i potten fordelt på EV, FV og KV.
Div. strakstiltak kollektiv signalprior. m.m. (kollektivtiltak 1)	Inkl. i sekkepost til g/s og kollektiv	ÅK, FK, SVV			Total sett av 10 mill. kr i potten fordelt på EV, FV og KV.
Div. strakstiltak trafikktrygging, skuleveg, gangfeltsikring (TS-tiltak 1)	Inkl. i sekkepost til g/s og kollektiv	ÅK, FK, SVV			Total sett av 10 mill. kr i potten fordelt på EV, FV og KV.
Fv. 399 Sykkelveg/ felt Volsdalen – sentrum (sykkeltiltak 3)	20	FK, ÅK, SVV	FK, ÅK, SVV	ÅK	Det må velgast løysing og trasevalg før ein bestemmer kven som skal bygge. Dette tiltaket kan inkludere flytande gang- og sykkelveg frå Meierikaia til Volsdalsvågen.
Framkome for buss sentrum – Volsdalen (Kollektivtiltak 2)	25	MRFK, ÅK, SVV	SVV, ÅK, FK	SVV, ÅK, FK	Mellom anna moglegheit for kollektivfelt mellom Volsdalen og sentrum langs E136. Andre tiltak på fylkesveg og kommuneveg kan også vere knytta til dette tiltaket.

Sak 4 - Arbeid med sykkel i bypakken

Forslag til konklusjon

Innenfor bypakken:

- Sykkelprosjektene i bypakken prosjektorganiseres på samme måte som de andre prosjektene i bypakken. Prosjekteier er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av prosjektene. Det må utarbeides prosjektbestilling eller tilsvarende for prosjektene, der mål, rammer og framdrift er definert. Dette legges fram for styringsgruppen.
- Prosjekteier har ansvar for å etablere samarbeidsgruppe(-r) og sikre involvering for sitt/sine prosjekt. Det er mulig å ta utgangspunkt i de samarbeidsgruppene som allerede er etablert for enkelte av de prioriterte sykkeltiltakene.
- I forhold til byggherreansvaret for sykkelprosjektene, så vises det til sak om plassering av byggherreansvaret for prosjektene i bypakken.
- Kommunen tar ansvar for å sette sammen en prosjektgruppe som skal få frem en liste over aktuelle strakstiltak under tiltak 1. Denne legges fram for styringsgruppen. Fylkeskommunen og vegvesenet bidrar inn i gruppen.
- Sykkelprosjekter som ligger på listen over uprioriterte prosjekter, kan tas inn i bypakken om det skulle bli rom for det innenfor den rammen som Stortinget vedtar for bypakken. Styringsgruppen avgjør dette som en del av sin porteføljestyling.

Utenfor bypakken:

- Mandatet til styringsgruppen er å arbeide for gjennomføring av prosjektene og tiltakene som ligger i Bypakke Ålesund. Styringsgruppen tar derfor ikke stilling til sykkelprosjekter og strekninger som ligger utenfor bypakken, men ser det som naturlig at om et samarbeid skal etableres, så er det kommunen som må ta initiativ til å etablere dette. [Planmidler til prosjekter utenfor bypakken må finansieres utenfor bypakken.](#)

Bakgrunn

I møtet i styringsgruppen 12. juni, foreslo sekretariatet at styringsgruppen skulle be partene i samarbeidet om å opprette en rådgivende faggruppe for sykkel. Hensikten med faggruppen skulle være å legge til rette for planlegging av lengre sammenhengende sykkelvegparceller. Faggruppen skulle ikke være organisatorisk underlagt bypakken.

Styringsgruppen ville ikke vedta saken slik den forelå, og ba sekretariatet om å arbeide mer med den og legge den fram for styringsgruppen på nytt. Det måtte tydeliggjøres hva som ligger innenfor bypakken, og hva som ligger utenfor. Statens vegvesen var klar på at planlegging og bygging må prosjektorganiseres, i tråd med styringsdokumentet for bypakken. Planlegging av prosjekter i bypakken må rigges på vanlig måte med samarbeidsgrupper og involvering.

Vurdering

Partene i bypakken har selv ansvar for å gjennomføre planlegging og utbygging av tiltak i pakken som ligger innenfor deres ansvarsområde. I prosjekter som inneholder tiltak hos flere vegeiere, må partene avtale hvem som ivaretar prosjekteierskapet. Ansvar for planlegging og gjennomføring, kan i enkelte tilfeller deles mellom partene. I så fall må dette avtales, jamfør prosessen med å plassere byggherreansvar for prosjektene i bypakken.

Dette gjelder også for sykkelprosjekter i bypakken og for andre prosjekter i bypakken som inneholder sykkeltiltak. Det vil si at også disse prosjektene skal prosjektorganiseres og ansvaret klart plasseres.

I bypakken er det prioritert inn fire rene sykkelvegprosjekter. Disse ligger i samlepotten på 280 millioner kroner, hvor det inngår sykkeltiltak, trafiksikkerhetstiltak og kollektivtiltak. Til sammen er det prioritert sykkelvegtiltak for 80 millioner kroner. Til trafiksikkerhetstiltak og kollektivtiltak er det prioritert 70 millioner kroner hver. Det vil si at 220 millioner kroner av potten på 280 millioner kroner er prioritert. Tiltak for de resterende 60 millioner er ikke prioritert enda.

Det er også arbeidet fram en liste med sykkelprosjekter som ikke er prioritert inn i bypakken så langt. På denne listen ligger det fire prosjekter med en anslått kostnad på til sammen 140 millioner kroner. Om det skulle bli rom for det senere, er det mulig å hente inn i bypakken prosjekter herfra.

Tabellen nedenfor viser prioriterte prosjekter i bypakken.

PRI	SYKKEL (hovednett for sykkel)	Kostnads- overslag	Vegeier	Avtalt ansvar for planlegging	Ansvar for bygging av sykkelløsning	Del av statens ansvar for sykkelveg langs riksveg ¹
1	Strakstiltak oppgradering eksisterende sykkelveinett (skilting, merking, asfaltering)	10 000 000	Alle	Ikke avtalt	Ikke avtalt	Delvis
2	Fv. 399 Sykkelveg/felt, Borgundvegen ved Volsdalen	40 000 000	FK	ÅK	FK	Ja
3	Fv. 399 Sykkelveg/felt, strekningen Volsdalen – sentrum	20 000 000	FK/ ÅK/SVV	ÅK	FK/ ÅK/SVV?	Ja
4	Sykkelveg Skarbøvika, fra Tonningsgate - Steinvågbrua	10 000 000	FK	ÅK	FK	Nei
	SUM PRIORITERTE TILTAK	80 000 000				

Det er allerede startet et arbeid med flere av prosjektene, og det er etablert et samarbeid mellom partene. Som det framgår under er det etablert en prosjektgruppe for tiltak 2, og to delvise grupper for tiltak 1 og 3. En nærmere omtale av det enkelte tiltaket følger nedenfor.

¹ Retningslinje «Statens ansvar for sammenhengende hovednett for sykkeltrafikk i byer og tettsteder»

Tiltak 1 Strakstiltak for oppgradering av eksisterende sykkelveinett (skilting, merking og asfaltering)

Prosjektgruppe: Det er ikke etablert en egen prosjektgruppe. I forbindelse med koronamidler til MRFK og ÅK, så er det etablert et samarbeid mellom partene for å velge ut og planlegge tiltak som får koronamidler. Det kan være et alternativ å videreføre dette samarbeidet. Deltakere i gruppen - ÅK: Gudmund Hoel, Mirza Begic. MRFK: Maren Meyer, Karl Inge Hauge. SVV: Jonas Misund.

Status: Ålesund kommune har ansatt en sykkelplanlegger som har ansvar for å gjøre sykkeltiltakene ferdig planlagt til bypakkestart. Han har startet et arbeid for å få oversikt over situasjonen langs hovedsykkelnettet.

Byggherreansvar: Det kommer an på hvilke prosjekter som blir valgt ut. Det er kanskje naturlig at driftsavdelingen hos fylkeskommunen tar de fleste prosjektene, men at kommunen tar de prosjektene som ligger på kommunal veg. For å avklare tiltak og sikre framdrift på dette prosjektet, er det viktig at en av partene får ansvar for å sette sammen en prosjektgruppe. Prosjektgruppen må se på hvilke tiltak som skal prioriteres for oppgradering. Kommunen kan ta ansvar for å sette sammen en slik gruppe med deltakere fra alle tre parter.

Tiltak 2 Sykkelveg/felt Borgundvegen ved Volsdalen:

Prosjektgruppe: Deltakere i gruppen - ÅK: Gudmund Hoel mfl. MRFK: Maren Meyer, Maria Svendsen. SVV: Ole Kristian Birkeland, Henning Bjørkedal.

Status: Underlag for oppretting av veggeometri er klart. Statens vegvesen digitaliserer dette. Kommunen lager nytt plankart og fremmer planen til politisk behandling til høsten. Statens vegvesen har gjort kostnadsanslag med grunnundersøkelser.

Byggherreansvar: Fylkeskommunen.

Tiltak 3 Sykkelveg/felt, strekningen Volsdalen – sentrum.

Prosjektgruppe: Det er ikke opprettet en prosjektgruppe, men dette må gjøres snart da tiltaket vil bli prioritert framover. I forbindelse med sykkelutredningen gjennom sentrum var både fylkeskommunen og Statens vegvesen involvert, og det er forventning om at alle parter bidrar videre inn i en samarbeidsgruppe.

Status: Ålesund kommune har fått utredet ulike traséalternativer. Det er fremmet sak for politisk behandling om endring av kommuneplanens todelte sykkelløsning. På politisk nivå i kommunen var det ønskelig med mer utgreiing på grunn av mulige konsekvenser for næringslivet.

Parkeringsutredning og gatebruksplan er viktig for å velge hovedtrasé og løsning gjennom sentrum. Parkeringsutredningen er på gang og er ventet ferdig i løpet av høsten. Når den er ferdig kan arbeidet med en helhetlig trafikkfordelingsplan/gatebruksplan starte. Det er svært viktig med et tverretattlig samarbeid på dette tiltaket, fordi det handler om fordeling av trafikk gjennom sentrum, der alle tre vegeiere er representert. Det handler om å finne gode løsninger for gående, syklende, kollektivtrafikk, næringstransport og personbiltrafikk gjennom trange sentrumsgater.

Byggherreansvar: Ikke avklart. Løsning og trasévalg må fastsettes før byggherreansvar blir plassert.

Tiltak 4 Sykkelveg Skarbøvika, fra Tonningsgate – Steinvågbrua

Prosjektgruppe: Det er ikke opprettet noen samarbeidsgruppe.

Status: Tiltaket er ferdig regulert, men det er behov for prosjektering og innløsning av eiendom.

Byggherreansvar: Fylkeskommunen.

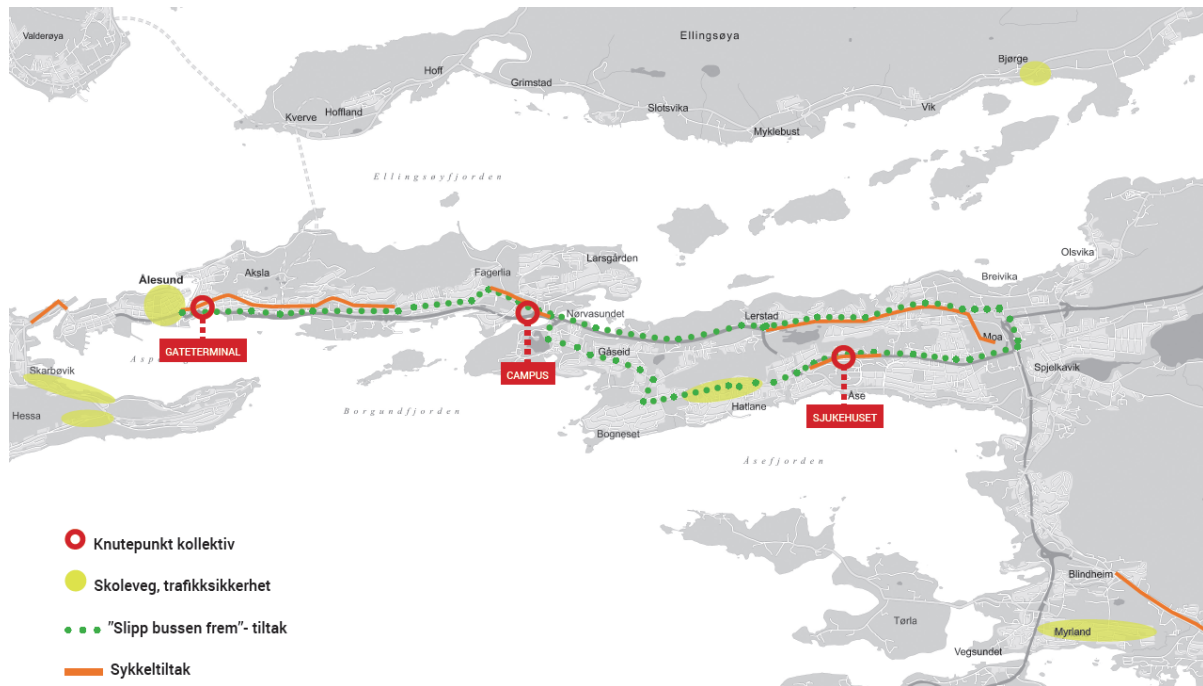
Tabellen nedenfor viser prosjekter som ikke er prioritert inn i bypakken, men som kan være aktuelle om rammene senere skulle tilsi det.

	SYKKEL (hovednett for sykkel)	Kostnads- overslag	Vegeier	Avtalt ansvar for planlegging	Ansvar for bygging av sykkelløsning	Del av statens ansvar for sykkelveg langs riksveg ²
1	Sykkelveg/felt, strekningen Steinvågen – sentrum	20 000 000	ÅK (MRFK)	ÅK/MRFK?	ÅK (MRFK)	Delvis (nei etter omklas.)
2	Sykkelveg, Nørvasund – Skuggenhaugen - Gåseid	60 000 000	MRFK	MRFK	MRFK	Ja
3	Sykkelveg Steinvågbrua	40 000 000	MRFK	MRFK	MRFK	Nei
4	Gåseid - Hatlane - Åse	20 000 000	MRFK	MRFK	MRFK	Ja
	SUM IKKE PRIORITERTE TILTAK	140 000 000				

Prosjekter og strekninger som ikke ligger i bypakken

Kartet nedenfor viser at store deler av hovedsykkeltraseen ikke er med i bypakken.

² Retningslinje «Statens ansvar for sammenhengende hovednett for sykkeltrafikk i byer og tettsteder»

Det er viktige deler av hovedsykkelaksen fra Spjelkavik til Hessa som ikke blir planlagt om en ikke tar en helhetlig tilnærming til planlegging av sykkel:

- Spjelkavik sentrum.
- Moa – sjukehuset.
- Borgundvegen fra Hatlaåstunnelen – Nørvasundbrua.
- Fagerlia (der Campusplanen slutter) – Volsdalen (Der Volsdalsplanen starter).
- Hellebrua – Steinvågbrua.
- Noe av sykkelvegnettet blir planlagt i forbindelse med E39 Vegsund – Breivika (kommunedelplan-nivå).

Partene bruker mye tid og ressurser til å behandle søknader som gjelder Borgundvegen, knyttet til sykkelprosjekter som ikke er ferdig planlagte. Planleggere må bruke tid og ressurser på å finne hvilke krav de skal stille til utbygger, for at en utbygging ikke skal ødelegge muligheten for en framtidig sykkelløsning. De må ofte bruke mye tid på å finne veilinjer, vurdere beste mulige sykkeltrase og hvordan sykkeltraseen skal videreføres utenfor planområdet. Eksempler på problemområder som har hatt slike runder:

- Innkjøring til Prinsen camping.
- Vingårdsskiftet.
- Borgundvegen fra Hatlaåstunnelen til Nørvasundet.
- Spjelkavika.

Utfordringen er ikke bare tidsbruken, men også at resultatet ikke kan bli så bra som om man hadde en helhetlig plan langs strekningen. Med mange enkeltplaner vil ikke veglinjen alltid treffe, siden planene ikke nødvendigvis passer sammen. En har heller ikke så mye «i hendene» ovenfor utbygger så lenge ikke traseen er fastlagt. Med uavklart sykkeltrase er det vanskeligere å stille krav til utbygger. Vingårdsskiftet er et veldig godt eksempel på dette. Her forsøker nå utbygger å legge avfallsbrønner i offentlig areal mellom sykkelveg og fortau. Langs hele hovedaksen for sykkel er det trangt om plassen og vanskelig å få plass til alle offentlige vegfunksjoner. Da er det ikke plass til store private «elementer» i tillegg.

Mandatet til styringsgruppen er å arbeide for gjennomføring av prosjektene og tiltakene som ligger inne i Bypakke Ålesund. Det er viktige prosjekter og strekninger som ligger utenfor bypakken. Skal det etableres et samarbeid her, er det naturlig at kommunen tar initiativ for å få i stand dette og at partene selv svarer ut hva de kan bidra med. En mulighet er å etablere et samarbeid etter modell av samarbeidet som allerede er etablert innenfor kollektivfeltet. Statens vegvesen kan imidlertid ikke bidra med planleggerressurser inn i et slikt arbeid, da en ikke har finansiering til dette.